

загроза для власного життя або життя близьких, загроза фізичному здоров'ю або «образу Я».

При цьому слід враховувати, що не кожна подія може викликати травматичні переживання і призвести до психологічної травми – порушення цілісності функціонування психіки військовослужбовця, викликаного екстремальною ситуацією, в якій екстремальні фактори діють у часі й просторі, мають певне значення для військовослужбовця суб'єктивно оцінюються ним як незвичайні. Причиною травми може стати будь-яка значуща для військовослужбовця подія, якщо змінює його життя, призводить до розколу сприйняття життя в часі на «до» і «після» – переживання втрати, хвороба, екстремальна ситуація, насильство, смерть близької людини тощо. Отже, травматичні переживання можуть стати психологічною травмою за таких умов: 1) джерело травми – завжди зовнішня подія, реальна, а не в уявному світі; 2) травма завжди викликає відчуття жаху й безпорадності, безсилля (тільки тоді переживання можна вважати травматичними); 3) пережите руйнує звичний спосіб життя, виходить за межі буденного життєвого досвіду й викликає дистрес; 4) реакція на травму супроводжується спробами уникнути травматичних переживань, емоцій; 5) виникає відчуття неможливості контролювати свої емоції та, як наслідок, формується захисний механізм відторгнення усвідомлення цих емоцій, виникають наслідки, які проявляються через певний час.

Перспективами подальших досліджень є продовження роботи щодо формування у військовослужбовців позитивних соціальних настанов на життя та професію та навчання військовослужбовців прийомам та методам саморегуляції з метою зниження впливу негативних психічних станів в умовах життєдіяльності.

*»————«•• *••»————«••*

УДК 358.119.1+007 + 357.3 + 355.692.32

Козубцов Ігор Миколайович, кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник науково-дослідного відділу наукового центру зв'язку та інформатизації Військового інституту телекомунікацій та інформатизації (м. Київ), підполковник;

Радченко Микола Миколайович, старший науковий співробітник науково-дослідного відділу наукового центру зв'язку та інформатизації Військового інституту телекомунікацій та інформатизації (м. Київ), підполковник;

Артемчук Михайло Васильович, старший науковий співробітник науково-дослідного відділу наукового центру зв'язку та інформатизації Військового інституту телекомунікацій та інформатизації (м. Київ), підполковник

ПРОБЛЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЛОМ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ: СУТНІСТЬ, ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ РІШЕННЯ

Актуальність теми дослідження обумовлено набуттям проблеми систематичного незабезпечення постійним житлом військовослужбовців та

членів їхніх сімей, починаючи з 1991 року, державою як гаранта прав військовослужбовців щодо забезпечення їх житлом. Зазначена авторами проблема не є новою, однак серед наукових публікацій відсутні застереження щодо можливих наслідків не вирішення її, а також обґрунтування інноваційного шляху її рішення.

Мета. Актуалізувати проблему систематичного незабезпечення державою постійним житлом військовослужбовців та членів їхніх сімей, сутність, причини, наслідки та інноваційний шлях її рішення.

Результат дослідження. Ключовою соціальною проблемою військовослужбовців та членів їхніх сімей в Україні є систематичне порушення їхніх прав на отримання безоплатного постійного житла від держави в особі Міністерства оборони, починаючи з 1991 року. Сутність та причини наведеної проблеми полягає у відсутності механізмів передачі на баланс до Міністерства оборони необхідної кількості житлового фонду, який передавався б забудовниками незалежно від форм власності. Експрес-інтерв'ю, яке проведено нами з проблеми свідчить, що питання одержання у власність у постійне користування житла перетворилося на мрію, яку не можливо здійснити. Згадуючи часи СРСР, питання щодо забезпечення військовослужбовців житлом було відредаговане належним чином. Безумовно, це питання як номер один стоїть не лише для випускника ЗВВО, але і для тих військовослужбовців, які з часом просування по службі змінюють гарнізон за гарнізоном. У незабезпеченого військовослужбовця завжди буде на першому місці питання: яким чином здійснюється забезпечення житлом на новому місці служби? Відповідь на це питання в реаліях сьогодення, як свідчить практика, покладається на самого шукача. У допомозі в цьому пошуку стають нові співслужбовці чи випадкові, небайдужі до військовослужбовця люди. Складніше тим військовослужбовцям, у яких вже сформована сім'я. Обов'язок військовослужбовця, який у будь-який час готовий вирушити на виконання обов'язків за призначенням, стає у конфлікт із новим місцем служби, яке як правило, завчасно не підготовлене у житловому забезпеченні. Практика свідчить, що відсутність стабільної гарантії у світле майбутнє у цьому сенсі, є одним із вагомих факторів, який призводить до руйнування або сім'ї військовослужбовця - комірки суспільства, або до пошуку шляхів закінчити військову кар'єру. Відбувається демотивація до військової служби військовослужбовця, яким би не був він ідеологічно стійким на початку служби, через вплив зовнішніх факторів, відсутності житла поспіль десятиліть, вся мотивація зводиться нанівець. Чи може при такому чиннику, як відсторонення військовослужбовцем пошуку шляхів підвищення індивідуальних здібностей відносно своєї бойової підготовки на другорядне місце, зростати Національна безпека держави? – риторичне питання.

В описі «Майбутнє безпекове середовище 2030. Аналіз стратегічного передбачення», яке виконано дослідниками Військового інституту телекомунікацій та інформатизації ім. Героїв Крут за дорученням директора Департаменту воєнної політики, стратегічного планування та міжнародного

співробітництва МО України окреслено, що до 2030 р. і надалі зберігатиметься негативна тенденція до руйнування системи освіти і науки в Україні через їхнє недостатнє фінансування, погіршення виконання соціальних потреб військовослужбовців, виникнення колізій у системі законодавства як результат необґрунтованих, з наукової точки зору, рішень щодо вибору шляхів реалізації реформ України. При цьому, реалії сьогодення підтверджують думку А. Субетто про те, що результатом реформ є лише зміна загальної канви на державному рівні, а от на методологічному рівні, все відбувається на стереотипному застарілому фундаменті. Спроба з боку Міністерства оборони вирішити цю нагальну проблему шляхом виділення мізерних коштів на оренду житла військовослужбовцю – є тимчасовим рішенням доки він перебуває на службі. Після звільнення в запас екс-військовослужбовець залишається з проблемою один на один, у гіршому випадку – із зруйнованою сім'єю. Соціальна несправедливість посилюється, якщо військовослужбовець набув житлову площу в шлюбі шляхом «вигідного одруження» або набув у спадок житло в іншому гарнізоні, відмінному від того, в якому проходить службу, то у такому разі він за замовчуванням позбавляється будь-яких прав на забезпечення постійним житлом з боку Міністерства оборони.

Висновки і пропозиції:

1. Міністерству оборони України стати надійним гарантом у забезпеченні постійним (службовим) житлом всіх військовослужбовців, що перебувають на військовій службі, або виступили встановлені законодавством терміни перебування на військовій службі незалежно від шляхів набуття військовослужбовцями житла, окрім, як персонально від оборонного відомства. Адже знешкодження лукавства Міністерства оборони в цьому сенсі створить умови щодо високої мотивації військовослужбовців при проходженні служби, і це - є аксіомою.

2. У разі неможливості видачі постійного житла (за причиною відсутності житлового фонду), то в такому разі Міністерству оборони слід стати надійним фінансовим гарантом між військовослужбовцем та призначеним банком України в наданні дешевого кредиту на період перебування на військовій службі, з метою набуття військовослужбовцем прав на постійне житло після виходу ним на пенсію.

У підсумку можна зазначити, що важливість розробки та впровадження дієвих механізмів щодо надання постійного житла військовослужбовцям складових сил оборони в сучасних умовах для підвищення безпеки держави настільки велика, що навіть в складних економічних обставинах реалізувати їх необхідно в максимально стислі терміни.

